

ВЕЛЕТЕНЬ НЕВМИРУЩОЇ СПРАВИ

(бібліографічний огляд до 207-ї річниці з дня народження Т. Г. Шевченка)

Ольга СТАВІНСЬКА

Тарас Шевченко – непересічна особистість для історії світової культури. Після його смерті кожне покоління сипле свою пригорщу «землі» у вигляді віршів, пісень, літературознавчих досліджень, цим самим продовжуючи безсмертя Великого Кобзаря. Даний бібліографічний огляд ознайомить читачів з новинками біографічних і літературознавчих матеріалів, які знаходяться в нашій бібліотеці. Сприйняття й освоєння Шевченкового слова в Галичині, забутий прижиттєвий польський переклад Шевченкової автобіографії досліджено в монографії Євгена Нахліка «І мертвим, і живим, і ненародженим, і самому собі: Шевченкове ословлення минулого, сучасного й майбутнього та власної екзистенції». Книжка складається з розвідок, де на основі сучасних наукових підходів осмислюються актуальні проблеми дослідження літературної творчості Тараса Шевченка.

Доктор Дмитро Бучинський – публіцист, бібліограф та літературний критик, представник української діаспори у Великій Британії – поставив собі за мету довести на основі цитат з невичерпної криниці багаточисної творчості поета, що Геніальний Українець був, не похитно віруючим християнином і його теїзм будувався на глибоких філософських підвалинах. Своє дослідження опублікував 1962 року в Лондоні. Пропонуємо вашій увазі перевидання цієї праці в Україні під назвою «Християнсько-філософська думка Т. Г. Шевченка».

Творчість Кобзаря знайшла сприйняття та високу оцінку у світі. В книжці старшого наукового співробітника Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, лауреата Державної премії України (за шеститомну «Шевченківську енциклопедію»), доктора філологічних наук Олександра Бороня «Повісті Тараса Шевченка і західноєвропейські літератури: рецепція та інтертекстуальні зв'язки» досліджено контактнотенетичні зв'язки повістей Шевченка з творами англійського і французького письменства, розглянуто численні інтертекстуальні відсилання у Шевченковій прозі до знакових явищ згаданих літератур, обґрунтовано деякі типологічні паралелі.

На основі «Археологічних заміток» Тараса Шевченка українські шевченкознавці видали чимало праць, які багатогранно відтворюють його наукову подорож по мальовничих місцях Волині і Поділля, здійснену у вересні-жовтні 1846 року. Серед них – нове дослідження луцького історика-архівіста Володимира Рожка «Тарас Шевченко і Волинь: (до 200-річчя народження Національного Пророка України, 1814-2014 рр.)», присвячене кожному, великому й малому місту, містечку, селу на історичній Волині, яке відвідав Великий Кобзар в час своєї наукової подорожі.

Літературознавчу розвідку, приурочену лише одному-єдиному віршу-реквієму Шевченка, провів дубенський краєзнавець Михайло Пшеничний у своєму дослідженні «Прощай, убогий Кос-Арале...»: Есе-мандрівка (у просторі й часі) до 170-річчя написання Т. Г. Шевченком реквієму «Ой чого ти почорніло, зелене поле?», де висвітлив маловідомі факти із життя і творчості Шевченка-солдата.

В географічному масштабі розкриє біографію геніального українця ілюстроване науково-популярне картографічне видання «Шляхами Великого Кобзаря: атлас» за редакцією Н. О. Крижова. На картах показані села, містечка і міста, якими мандрував Великий Кобзар, місця перебування поета у засланні, у Санкт-Петербурзі, Києві та Москві. Подано відомості про багатьох осіб з оточення Т. Г. Шевченка; широко представлені репродукції його малярських творів. Атлас підготовлений із використанням матеріалів заповідників та музеїв Т. Г. Шевченка в Україні та за кордоном.

Філософський погляд на творчість Великого Кобзаря у єдності його поетичного і малярського здобутку викладено в ювілейному виданні Лесі Генералюк «Святим дивом сяють храми Божі...»: Храми України в малярстві, поезії, прозі Шевченка». Візуальний каркас видання складає образотворче мистецтво Т. Г. Шевченка 1843–1859 років.

Дослідження вітчизняних сакральних споруд, вписаних в український світ, яким його сприймав Т. Шевченко, викладено у праці доктора мистецтвознавства, професора Богдана Кіндратюка «Дзвони та дзвіниці у творчості Тараса Шевченка». Тут читачеві пропонується розглянути письменницькі й малярські твори Тараса Шевченка, як важливі джерела української кампанології.

Пісенна Шевченкіана вражає своєю свіжістю та різнобарвністю. До ювілейного видання «Пісенна Шевченкіана» (упорядник Оксана Івасюк) увійшли ноти відомих та маловідомих творів і тексти пісень на слова Тараса Шевченка класиків українського музичного мистецтва. Малярську спадщину Тараса Шевченка репрезентує образотворче видання «Тарас Шевченко. Мистецька спадщина: альбом». Живопис майстра, його офорти, сепії, малярські та акварельні гармонійно поєднані з поетичним словом Кобзаря.

